Linux Services

Wat zijn Services?

Even herhalen: Het init process start en stopt alle volgende processen via forking

Services zijn collecties van processen die een bepaalde 'dienst' verzorgen

Dit kan zijn: webserver, fileserver, emailserver, etc

Wat zijn Services?

Processen van services eindigen vaak op 'd' Deze 'd' komt van 'daemon' of 'geest'

De analogie is hier dat services onzichtbaar draaien op de achtergrond

Hoe deze services te beheren is afhankelijk van welke "init" de linux distributie gebruikt

Services starten, stoppen, ..

initd

/etc/init.d/[servicefile] start
/etc/init.d/[servicefile] stop
/etc/init.d/[servicefile] restart
/etc/init.d/[servicefile] reload

Services starten, stoppen, ..

startup

service [servicenaam] start service [servicenaam] stop service [servicenaam] restart service [servicenaam] status

Services starten, stoppen, ..

systemd

systemctl start [servicenaam] systemctl stop [servicenaam] systemctl reload [servicenaam] systemctl restart [servicenaam] systemctl status [servicenaam]

systemctl

- Systemctl is het algemene controle commando voor linux met systemd
- Met systemctl kan men ook:
 - het systeem afsluiten: systemctl poweroff
 - het systeem rebooten: systemctl reboot
 - ...

Populaire Linux Services

- ssh → secure shell server
 - → reeds besproken bij 'terminals'
- apache → web server
- mysql → database
- mariadb → database

Populaire Linux Services

- samba → file server
- cups → printer server
- vsftp → (secure) ftp file server
- dovecot → e-mail server
- squid → proxy server
- bind9 → dns srver

Populaire Linux Services

- nginx → nieuwe web server
 - → wint sterk aan populariteit
- proftpd → bekende ftp server
 - → minder veilig dan vsftp
- etc ... → nog heel wat andere

Apache

- Apache httpd is een http webserver programma
- Beheer door de Apache Software Foundation
- Apache Licence → erkende open source licence
- Apache httpd is de "killer-app" waar linux zijn succes aan te danken heeft

- Momenteel "apache2" versie 2.4
- Installatie: sudo apt-get install apache2 (.deb)
- Configuratie: door middel van configuratie files

Apache httpd

- Configuratie files in: /etc/apache2/
- Hoofd configuratie file: /etc/apache2/apache2.conf
 - → instellen van http poort, max requests, etc.
- Verder configuratie in ".conf" files
 - · Security
 - · Javascript

٠ ..

- Configuratie:
 - "conf-available" directory
 - · "conf-enabled" directory
- Commando's:
 - a2enconf → enable config
 - · a2disconf → disable config
- Herstart nodig: sudo systemctl restart apache2.service

- Modules: apache is een modulaire webserver
- Men kan functionaliteit toevoegen/verwijderen door installatie van modules
- Bvb : rewrite module
 - → hiermee kan men "redirects" doen naar ander webadressen dan de gevraagde

- Modules:
 - · "mods-available" directory
 - · "mods-enabled" directory
- Commando's:
 - · *a2enmod* → enable module
 - · a2dismod → disable module
- Herstart nodig: sudo systemctl restart apache2.service

Apache httpd

- Webpagina's of sites: waar het uiteindelijk om gaat
- Sites moeten komen in (default): var/www/html/
- Default directory is aan te passen in:

000-default.conf → voor http: default-ssl.conf → voor https:

- Websites configuratie:
 - · "sites-available" directory
 - · "sites-enabled" directory
- Commando's:
 - · *a2ensite* → enable website
 - · a2dissite → disable website
- Geen herstart nodig, wel herladen: sudo systemctl reload apache2.service

Mysql

mysqld

- Mysql is een opensource relationele database
- De service draait onder de naam mysqld
- Bestaat uit:
 - mysql-server
 - mysql-client
- Installatie: sudo apt-get install mysql-server (.deb)

mysqld

- mysql is zowat een programmeertaal op zich:
- enkele commando's: *SELECT, INSERT, ALTER, SHOW HAVING, DELETE, WHERE, IN, ...*
- Voorbeeld:

```
CREATE TABLE IF NOT EXISTS products (
    productID INT UNSIGNED NOT NULL AUTO_INCREMENT,
    name    VARCHAR(30) NOT NULL DEFAULT ",
    quantity INT UNSIGNED NOT NULL DEFAULT 0,
    price    DECIMAL(7,2) NOT NULL DEFAULT 99999.99,
    PRIMARY KEY (productID)
);
```


Mariadb

mariadb

- De multinational "Oracle" werd door een acquisitie de baas van het mysql development team
- Ook al is de licentie 'GPL' deze ontwikkelaars hadden weinig vertrouwen in Oracle...
- Zij creëerden een 'fork' v/d originele mysql code en bouwen die verder onder de naam mariadb

mariadb

- Op het moment van de fork waren mysql & mariadb 100% compatibel
- In de toekomst zullen de verschillen wellicht steeds groter worden
- Migratie tussen de twee zal mogelijks moeilijker worden

Lamp stack

Lamp stack

- 'Lamp' staat voor: *linux apache mysql php*
- php → "server-side" scripting taal
 - → momenteel versie 7.
 - → installatie: sudo apt-get install php7
- snelle installatie: sudo apt-get install lamp-server^

Lamp stack

- 'Lamp' vaak nog aangevuld met "phpmyadmin"
 - → handige grafische webinterface voor mysql
 - → bvb voor wie de mysql taal niet beheerst

• phpmyadmin is een apache module

- "Samba" is een file-server voor linux
- Dit was de 2de "killer-app"
- Samba kan ook windows bestanden beheren, Windows herkent samba als een windows-file-server
- Maar samba is veel sneller en stabieler ...

- Windows heeft geen file-rechten systeem zoals linux die heeft
- Ook samba is hierdoor minder veilig
 - ... voor windows clients

- Installatie: sudo apt-get install samba
- Starten: 2 services!! → systemctl start smdb
 - → systemctl start nmdb
- Toegang tot samba:
 - → creëren van samba users
 - = linux users + samba passwd
 - → smbpasswd -a <user>

Samba

- Configuratie via: /etc/samba/smb.conf
- Handleiding:

https://help.ubuntu.com/lts/serverguide/samba-fileserver.html

• www.samba.org

Cups

Cups

- Cups is een printer-server
- Installatie: sudo apt-get install cups
- Cups server draait onder de naam cupsd
- Starten: → systemctl start cupsd.service
- Configuratie cups-server: /etc/cups/cups.conf

Cups

- Configuratie printers via browser: *localhost:631*
- Website & documentatie:

https://www.cups.org

https://www.cups.org/documentation.html

Demo: Cups

localhost 631

vsftp

vsftp

- "vsftp" staat voor "very secure file transfer protocol"
- vsftp is een file-server met voornamelijk toegang via het internet in gedachten
- Installatie: sudo apt-get install vsftpd
- vsftp server draait dus onder de naam vsftp

vsftp

- Starten: → systemctl start vsftpd.service
- Configuratie vsftp-server: /etc/vsftpd.conf
- Handleiding

https://security.appspot.com/vsftpd.html

dovecot

dovecot

- Dovecot is een open source e-mail server
- Zowel pop als imap protocol
- Installatie: sudo apt-get install dovecot-imapd sudo apt-get install dovecot-pop3d
- Configuratie: /etc/dovecot/dovecot.conf

dovecot

• Starten: systemctl start dovecot.service

• Om de server te doen werken moet men volgende poorten openen in de firewall:

imap: poort 143 imaps: 993 pop3: poort 110 pop3s: 995

 Dovecot is de gebruikerskant van e-mail: het creëren en beheren van mailboxen

dovecot

- Plug-in's: dovecot werkt met plugins
- Handige plugins:
 - SpamAssassin → antispam
 - mailman → mailing lists
- Handleiding:

https://wiki.dovecot.org/

postfix

postfix

- postfix is een mail transfer agent
- Postfix ontvangt mail van de buitenwereld en van lokale bronnen en stuurt deze naar de juiste bestemming.
- wordt vaak samen gebruikt met dovecot

postfix

- Als duo is dovecot de mailbox interface software en postfix de mail transfer agent
- Installatie: sudo apt install postfix sasl2-bin
- Configuratie: /etc/postfix/main.cf

postfix

• Homepage:

https://www.postfix.org/

• Handleiding:

https://www.postfix.org/documentation.html

bind9

bind9

- Bind9 is een Domain Name Server (kortweg DNS)
- Vertaling webadressen naar IP adressen
- www.google.com → 172.217.17.142

bind9

- Starten: systemctl start bind9.service
- Meerdere configuratie files:

/etc/rndc.conf
/etc/named.conf
/etc/default/bind9

bind9

- Uitgebreide en ietwat complexe configuratie
- Handleidingen:

http://www.bind9.net/manuals

nginx

nginx

- Nieuwere klasse webserver
- Wint marktaandeel ten koste van Apache
- Beter in caching, load balancing, cloud deployments
- BSD-licentie

nginx

- Configuratie: /etc/nginx/nginx.conf
- Eveneens: sites-available & sites-enabled directories
- Handleiding:
 - http://nginx.org/en/docs

Labo's betreft services:

- <u>apache</u> & <u>ssh</u> bekijken we i/h 1e semester

- alle andere services komen i/h 2e semester voor wie het vak linux services heeft

Herhaling: wat is de kernel?

- Kernel = de kern van een operating system
- Heeft volledige controle over het systeem
- Wordt gestart reeds vroeg in het bootproces
- Zorgt voor communicatie tussen user software en hardware resources
- Beheer van IO, Memory, CPU, etc

Linux Kernel "Under-the-hood"

Praktisch

De kernel is de vinden in:

/boot

De typisch bestandsnaam is:

vmlinuz-x.x.x-xx-generic

Actueel: vmlinuz-5.4... (longterm)

Praktisch

Bash commando:

uname -r → toont de actuele kernel versie

Laatste versie van de kernel:

www.kernel.org

The Linux Kernel Archives

About

Contact us

FAQ

Releases

Signatures

Site news

Protocol Location

HTTP https://www.kernel.org/pub/

GIT https://git.kernel.org/

RSYNC rsync://rsync.kernel.org/pub/

Latest Release

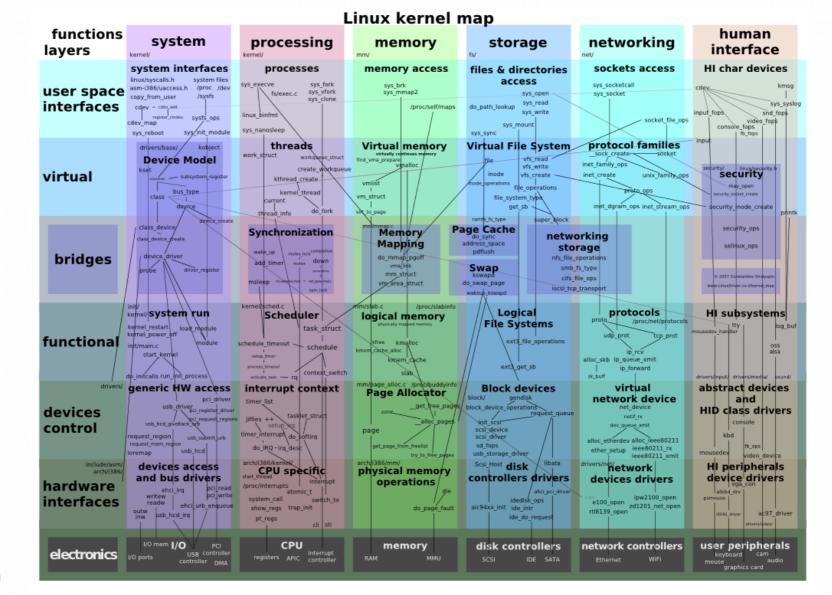
5.9.9

mainline:	5.10-rc4	2020-11-16	[tarball]		[patch]	[inc. patch]	[view diff]	[browse]	
stable:	5.9.9	2020-11-18	[tarball]						[changelog]
stable:	5.8.18 [EOL]	2020-11-01	[tarball]	[pgp]	[patch]	[inc. patch]	[view diff]	[browse]	[changelog]
longterm:	5.4.78	2020-11-18	[tarball]	[pgp]	[patch]	[inc. patch]	[view diff]	[browse]	[changelog]
longterm:	4.19.158	2020-11-18	[tarball]	[pgp]	[patch]	[inc. patch]	[view diff]	[browse]	[changelog]
longterm:	4.14.207	2020-11-18	[tarball]	[pgp]	[patch]	[inc. patch]	[view diff]	[browse]	[changelog]
longterm:	4.9.244	2020-11-18	[tarball]	[pgp]	[patch]	[inc. patch]	[view diff]	[browse]	[changelog]
longterm:	4.4.244	2020-11-18	[tarball]	[pgp]	[patch]	[inc. patch]	[view diff]	[browse]	[changelog]
linux-next:	next-20201120	2020-11-20						[browse]	

Linux Kernel opbouw

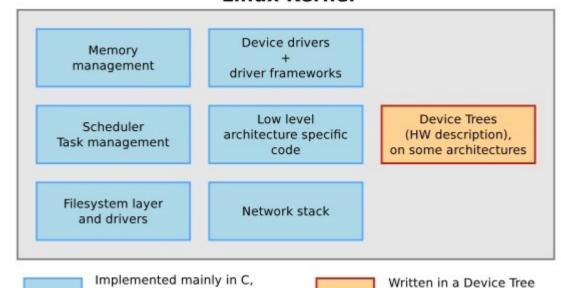

Opbouw

Linux Kernel

specific language.

a little bit of assembly.

Opbouw

Process Scheduler
Memory Manager
File System
Device Driver
Network Services
I/O Scheduler
IPC → Inter Process Communications

Opbouw

IPC → Inter Process Communications

Process Scheduler
Memory Manager
File System
Device Driver
Network Services
I/O Scheduler

Process Scheduler

We zagen reeds wat processen zijn en hoe ze ontstaan door forking (commando's TOP, PS, PSTREE, ...)

De <u>process scheduler</u> is dat stuk van de kernel die het beheer doet van alle processen:

- de lopende processen
- maar ook toekomstige

Process Scheduler

Het kernel onderdeel '<u>cron</u>' start processen op vooraf bepaalde tijdstippen.

Ook users kunnen cron vragen processen te starten op de door hun gekozen tijdstippen.

Een item toevoegen aan cron: **crontab -e** Lijst cron opdrachten bekijken: **crontab -l**

Cron:

	Dag	<u>g</u> <u>[</u>	Dag/we	<u>eek</u>
<u>Uur</u>	<u>mnd</u>			<u>opdracht</u>
18	*	*	*	rm /home/gvm/text.txt
20	*	10	1-5	/mijndir/mijnscript.sh
0	1	*	*	wget http://updates
	18	<u>Uur</u> 18 *	Uur mnd 18 * * 20 * 10	Uur mnd 18 * * 20 * 10 1-5

Process Scheduler

werken met cron

→ Labo

Opbouw

Process Scheduler

Memory Manager

File System

Device Driver

Network Services

I/O Scheduler

IPC → Inter Process Communications

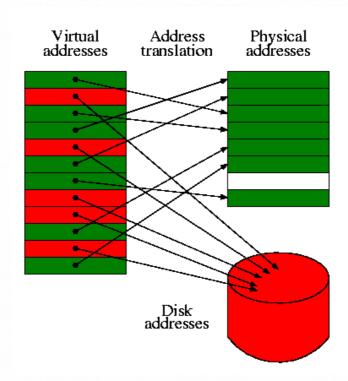

Memory Manager

- Werkt met "Virtual Memory"
 - → softwarematig gecreëerd geheugen
- Doet dit met behulp van "memory mapping"
- Virtuele geheugen adressen worden gemapt met fysieke hardware adressen.

Virtual Memory

Memory Manager

- <u>Voordeel:</u> Memory kan geswapped worden naar disk waardoor fysieke limiet verdwijnt
- We kunnen van meer geheugen gebruik maken dat fysiek aanwezig

Opbouw

Process Scheduler
Memory Manager

File System
Device Driver
Network Services
I/O Scheduler

IPC → Inter Process Communications

File System

Linux file systems hebben we reeds uitvoerig besproken

File-System = is dat stukje van de kernel dat het beheer doet van alle file systemen.

Opbouw

Process Scheduler
Memory Manager
File System

**Device Driver*
Network Services
I/O Scheduler

IPC → Inter Process Communications

Device Driver

Dat stuk code van de kernel die het beheer doet van alle mogelijke randapparaten.

Hiervoor is het van belang de laatste kernel versie te gebruiken.

Het device driver gedeelte bevat in dat geval ook de nieuwste hardware op de markt.

Device Driver

Als men een hardware component toevoegt waarvan de device-driver nog niet in de kernel zit

hoeft hiervoor echter niet de volledig kernel te vervangen...

Linux heeft hiervoor een elegant alternatief.

Kernel modules

Kernel module =

Stukje binary (gecompileerde code) dat kan toegevoegd worden aan of verwijderd worden uit de kernel tijdens run-time

Kernel modules

Het voordeel is dat je functionaliteit kan toevoegen zonder de kernel te moeten hercompileren en/of de computer moet herstarten.

In tegenstelling tot windows hoeft een linux systeem hierdoor slechts zelden herstart worden...

Kernel modules

Men kan linux modules schrijven en compileren, en vervolgens dit stukje gecompileerde code toevoegen aan de kernel met het bash command:

insmod [opties][modulenaam]

insmod roept hiertoe de interne kernel functie 'init_module' aan

Kernel modules

Het probleem van insmod is dat insmod geen check doet naar dependancies.

Denk aan dpkg bij packages

doch in dit geval dependancies tussen de verschillende modules alsook andere kernel onderdelen

Kernel modules

Voorbeeld:

Stel je voegt met insmod de driver toe van een nieuw usb-storage device die het windows vfat file-systeem gebruikt

> Doch de file-manager heeft vfat niet geïnstalleerd staan

Kernel modules

Het is daarom aangeraden insmod niet te gebruiken maar het geavanceerder commando

modprobe [opties][modulenaam]

modprobe is een front-end commando van insmod maar Modprobe checkt ook nog de dependancies

bij fouten zal modprobe geen modules toevoegen.

Kernel modules

Men kan deze linux modules terug verwijderen uit de kernel met het bash command:

rmmod [opties][modulenaam]

rmmod roept hiertoe de interne kernel functie 'module_exit' aan

Kernel modules

Opnieuw niet aangeraden rmmod te gebruiken indien men niet 100% zeker is van de dependancies

Veilig verwijderen van modules kan met

modprobe -r [modulenaam]

Kernel modules

Men kan ook een lijst van de geïnstalleerde linux modules opvragen met het commando:

Ismod

Kernel modules

En men kan van een specifieke module meer informatie opvragen met het commando

modinfo [modulenaam]

Kernel modules

Alle kernel modules zijn terug te vinden in de directory:

/lib/modules

Device-driver

Hoe werkt nu de device-driver?

Even herhalen:

everything in linux is a file

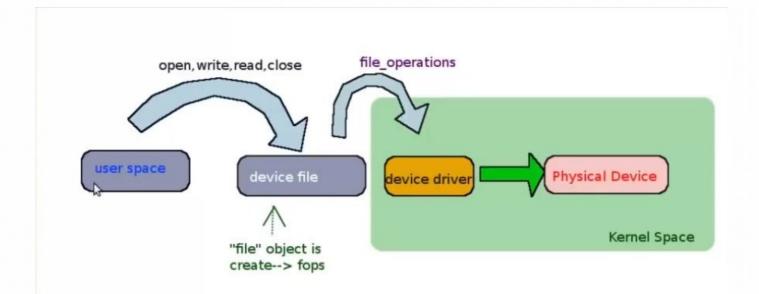
Device-driver

- user praat met de device-file /dev/tty1 /dev/hda1 /dev/...
- De device file praat met de device driver
- En de device-driver praat met de hardware

Kernel Modules

Device driver

Opbouw

Process Scheduler
Memory Manager
File System
Device Driver
Network Services
I/O Scheduler
IPC → Inter Process Communications

Network Services

Linux heeft een zeer uitgebreide set van network services

- → Linux = volwaardige Router + Firewall !!
 - ✓ installeer meerdere netwerk kaarten in een pc
 - ✓ installeer linux
 - configureer

... en je hebt een router!

Network Services

Bash netwerking commando's

arp, ip, (ifconfig), ping, iptables, route, ss, (netstat) traceroute, nslookup, Hostname, dig, ifup ifdown, ethtool, iwconfig

Network Services

Bash netwerking commando's

→ 2de semester voor wie linux services heeft

Opbouw

Process Scheduler
Memory Manager
File System
Device Driver
Network Services
I/O Scheduler

IPC → Inter Process Communications

Opbouw

Process Scheduler
Memory Manager
File System
Device Driver
Network Services
I/O Scheduler

IPC → Inter Process Communications

